

ТРАКИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ	
Стара Загора	
Аграрен факултет	
вх. №	1018
дата:	22.03.2016

Становище

От доц. д-р Магдалена Георгиева Облакова- секция „Селекция, популационна генетика и технологии на птици и зайци”, Земеделски институт, гр. Стара Загора въз основа на заповед № 524 от 07.03.2016г на ректора на Тракийски университет.

Относно: Оценяване на дисертационен труд на тема „*Проучване на яичната продуктивност и качеството на яйцата при кръстоски на породата Родайланд и Шинделар*“ с автор за присъждане на научна степен „Доктор“- в област на висше образование б „Аграрни науки и ветеринарна медицина“, професионално направление 6.3. „Животновъдство“, по научна специалност „Птицевъдство“– шифър 04.02.09.

Информация за докторанта

Христо Луканов Христов е роден на 20.05.1981г. в град Севлиево. През 2005г. завършва Ветеринарно- медицински факултет специалност Ветеринарна медицина. От 2006- 2009г. се обучава в Аграрен факултет на същия университет и придобива Образователно – квалификационна степен Магистър по специалност Животновъдство Програма „Птицевъдство“. През периода 26.02.2013г. до 26.02.2016г. се е обучава в ОНС „Доктор“ редовна форма на обучение, държавна поръчка в катедра катедра „Животновъдство-непреживни и други животни“. Научен ръководител на докторонта е Проф. дн Атанас Генчев Генчев от Аграрен факултет на Тракийски университет.

Обща характеристика на представения дисертационен труд

Общия обем на представения дисертационен труд е 193 страници в т. ч. използвани съкращения 1 стр. и съдържание 2 стр. В посочения обем страници са включени благодарности, приложение и снимков материал в 12 стр. Уводът е 2 стр., а литературния обзор се състои от 43 стр., цел, задачи и материал и методи са разположени на 25 страници. Резултатите и обсъжданията съставляват 73 стр. Тринадесет извода са поместени на 2 стр, теоретичните и научно- приложните приноси на 2 стр. Библиографската справка е от 237 научни източника и разположена на 25 стр. В дисертационния труд са включени 23 таблици, 25 фигури и 1 схема.

Дисертационния труд представлява научен принос във възможността за използване на линии птици от националния генофонд и нови интродуцирани породи за получаване на кръстоски за получаване на яйца с цветна черупка. Това обогатява и знанията за генетичното разнообразие при *Gallus gallus domesticus*. Разработка е актуална за нашата страна с проучването на комбинативната способност чрез установяване на репродуктивните, продуктивните и екстериорните характеристики при

високопродуктивни линии кокошки от породата Червен Родайланд, породата Шинделар и техните кръстоски със синьо-зелено оцветяване на яичната черупка.

От направения литературен преглед е видно, че авторът е добре запознат със значението на птицевъдното разнообразие и в частност историята, генетичните особености и унаследяването на със синьо-зелен цвят на черупката на съвременните породи и хибриди „Великденски кокошки“. В направения литературен преглед умело е интерпретирана научната информация за признаките определящи яичната продуктивност при кокошките. Авторът показва компетентност при коментирането на качествените характеристики на кокошите яйца и изразява собствен подход при систематизирането на научна информация. Като цяло структурата и съдържанието на литературния обзор отговаря на формулираното заглавие на дисертацията.

До този момент съобщения в нашата научна птицевъдна литература относно продуктивността на кокошки от породата Шинделар и кръстоските ѝ с линии от породата Родайланд за получаването на яйца с цветна черупка липсват. Умело са подбрани обектите на изследване.

В тази връзка целта е кратка, точна и ясна, а произтичащите от нея задачи са формулирани правилно, допринасят за нейното постигане и поставят на правилна методическа основа разработката. Научната теза е подплатена с богат литературен преглед от 237 автора, от които 20 на кирилица и 217 на латиница. Не по-малко от 19% са цитираните автори след 2010 г.

Експериментът е проведен в период 2012-2014г. и протича през четири етапа. Избрания генетичен материал, схемата на кръстосване и методическата постановка на опита са напълно достатъчни за реализирането на поставените задачи. Вариационно-статистическата обработка гарантира достоверността на данните. Представен е богат доказателствен снимков материал.

Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Научните и научноприложните резултати са следствие от заложения в малка семейна ферма експеримент. Качествената характеристика на стоковите яйца е направена въз основа на данни от морфометрична характеристика, цвят на яичната черупка, химичния състав на яйцата. Изследванията са проведени в лаборатории на Аграрен факултет на ТУ, по утвърдени методика.

Резултатите са коректно и умело интерпретирани с помощта на достатъчен научен доказателствен материал и потвърдени със степен на достоверност. В резултат могат да бъдат оформени следните по-важни изводи:

- Породата Шинделар се характеризира с по-ниска маса на разплодните яйца, жива маса на еднодневна и продуктивна възраст, което оказва

влияние върху стойностите на екстериорните измерения. Попо-лоши инкубационни качества на яйцата са в сравнение с тези на Линия D и Линия B от породата Родайланд. Такава е тенденцията и при резултатите от носливостта на птиците и оползотворяването на фуража.

- Хетерозисен ефект се наблюдава при получените кръстоски с бащина форма породата Родайланд и майчина -двете линии, по отношение на жива маса и основни продуктивни признаци.

- Резултатите от състава на яйцата от изследваните групи не показва съществени междугруппови различия.

- Черупката на яйцата снасяни от S се отличава като най- светла, майчините форми се отличават с по- ниски стойности на L*, а кръстоските с комбинирано отслояване по кафявия и зеления пигмент. Яйцата от S имат оприцателни стойности на a* - зеленееене, на кръстоските е близко до положителните стойности и най- високи при чистите линии с кафяв цвят на черупката. Обратно пропорционални, но положителни са стойностите на координатата b*(жълтеене) на яйцата с кафяв, сиво- зелен и синьо-зелен цвят.

Оценка на научните и научно- приложни приноси

Въз основа на проведените изследвания са обобщени 11 извода и 3 препоръки за практиката. Определяне на екстериорните характеристики, продуктивните качества и качеството на яйцата от породата Шинделар са потвърждаващи приноси с научен характер, а въвеждането на коефициент (-1) за индекса на яичната черупка е принос с елемент на оригиналност. Изучаване на комбинативната способност на породата с високопродуктивни линии от яйценосно направление са с научноприложен характер.

Оценка на публикациите по дисертацията

До защитата на дисертацията авторът е публикувал 5 заглавия от които 2 в наши научни списания, едно в сборник материали от международна научно- практическа конференция в Москва. Две са издадени в списание «Птицевъдство» на Съюза на птицевъдите. На 3 е самостоятелен автор от които в една е водещ автор, а на една е втори.

Научните трудове на Христо Луканов имат 5 цитирания: в издание на SLU (Swedish lantbruksuniversitet) Swedish University of Agricultural Science- едно и у нас в «Животновъдство» издание на Аграрен Университет Пловдив- четири.

Оценка на автореферата

Представеният автореферат отразява обективно структурана и интерпретацията на резултатите от дисертационния труд.

Критични бележки, препоръки и въпроси

Час от историята на произхода на Великденските носачки, би могла да бъде редуцирана за сметка на научна информация за основни признаци определящи продуктивността при птиците и са част от методиката и

получените резултати. Например, екстериора, използването на хетерозиса за определяне превъзходството на кръстоската над средното от разликата на двете родителски форми.

В материал и метод можеше да се отрази хетерозиса при кои признания се изчислява.

На табл. 11 са посочени различен брой птици по групи от този посочен на стр. 69.

Изказано е предположение, за влиянието на условията на отглеждане и в частност околната температура върху живата маса. Докторантът на основание на данните за живата маса на 12 и 17 седмична възраст при петте групи твърди, че смущението се дължи на високите температури и свързаната с тях консумация на фураж. Тези резултати могат да се дължат на много други фактори.

Заключение: Дисертационния труд на докторант Христо Луканов е ориентиран към актуален проблем с научен и научно-приложен характер. Изследването е актуално, проведено с правилна методическа постановка. Направени са задълбочени анализи на получените резултати, а формулираните изводи са нова научна информация за българската птицевъдна наука и практика. Научната разработка показва изграден професионализъм и самостоятелен почерк при написването ѝ. Считам, че дисертацията е личен труд на докторанта. Отговаря изцяло на критериите на ЗРАСРБ и ПРАС на ТУ за присъждането на научна и образователна степен «доктор».

Въз основа на отбелязаното по-горе си позволявам да препоръчам на Членовете на научното жури и на Факултетния съвен на Аграрен факултет на Тракийски университет да присъди на Христо Луканов ОНС «Доктор» в област на висше образование 6 „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, професионално направление 6.3., „Животновъдство”, по научна специалност „Птицевъдство“.

Стара Загора
21.03.2016

Изготвил становището.....

Доц.д-р Магдалена Облакова